

SAKRAMENT CHRZTU ŚWIĘTEGO ŹRÓDŁEM TRIA MUNERA CHRISTI W NAUCZANIU PAPIEŻA FRANCISZKA

THE BAPTISM AS THE SOURCE OF *TRIA MUNERA* *CHRISTI* IN THE TEACHING OF POPE FRANCIS

The article focuses on the issue of the sacrament of baptism as the foundation of the common priesthood on the basis of the teaching of pope Francis. The sacrament of Baptism confers the grace of overcoming the effects of original sin and also obliges the baptized to participate in the life of the Church and to realize the threefold mission of Christ, which is the result of the dignity of God's adopted childhood received through his power: priestly, prophetic and royal.

The aim is to update, based on the teaching of Pope Francis, the fruits of the grace of baptism that affect the mentality of the believer, supporting their mission in everyday life, in whatever circumstances he or she may be and whatever social role he or she may play. The analysis includes the issue of the essence of the sacrament of baptism, its meaning and the effects it brings. Their specifics have been inscribed in the three dimensions of the common priesthood, thanks to which the baptized realize them, that is, in the dimension of the priestly, prophetic and royal mission. The identity of a believer included in the common priesthood by the power of baptism affects their experience of love, shaping courage and responsibility to be available to God and another man in everyday life.

Key words: sacrament, baptism, pope Francis, Priesthood, common priesthood, baptized, lay people.

Źródłem wszelkich łask, prowadzących do wypełniania codziennej misji w życiu człowieka wierzącego, jest sakrament chrztu św. Podstawą do jego przyjęcia jest wiara. W przypadku małych dzieci, wyrażają ją rodzice oraz cały Kościół. Wiara odgrywa kluczową rolę, a łaska płynąca z sakramentu jest nie do zastąpienia w kształtowaniu dojrzałej postawy osoby wierzącej, zachowującej świadomość spełnienia egzystencjalnego w komunii z Bogiem. Ona prowadzi do odkrycia bogactwa duchowego tego sakramentu i pozwala na kształtowanie tożsamości chrześcijańskiej. Chrzest włącza wierzącego w potrójną misję Chrystusa: kapłańską, prorocką i królewską. Chrzest otwiera nie tylko drogę do realizacji zbawienia w wymiarze doczesnym, ale też ukierunkowuje na komunie z Bogiem w wieczności.

Podjęty temat sakramentu chrztu św. jako źródła *tria munera Christi*, na podstawie nauczania papieża Franciszka, jest ważny i wskazuje na potrzebę ożywiania u ochrzczonych świadomości odnoszącej się do odkrywania godności osoby wierzącej w oparciu o interpretację skutków sakramentu chrztu św., ujętych w trzech wymiarach: kapłańskim, prorockim i królewskim. Owoce te swoje źródło znajdują w chrystologii i ich dojrzewanie dokonuje się w życiu sakramentalnym. Celem jest analiza najważniejszych skutków łaski chrztu św., rzutujących na mentalność osoby wierzącej, wspierających jej misję w życiu codziennym, w jakiegokolwiek okoliczności by się znajdowała i jakiegokolwiek rolę społeczną miałyby odgrywać.

Postulat, żeby wszyscy ochrzczeni uświadomili sobie udział w potrójnej misji Chrystusa na mocy chrztu św. jest bardzo ważnym motywem do uaktualnienia tego zagadnienia w roku jubileuszu Kościoła i realizacji w nim drogi synodalnej w oparciu o nauczanie obecnego Papieża. Jego wybór jest w pełni usprawiedliwiony i podyktowany pragnieniem odnalezienia w jego dziełach argumentacji uzasadniającej potrzebę odpowiedzialnego życia osoby wierzącej Kościoła katolickiego na mocy chrztu św., realizowanego w świecie.

Istota chrztu św.

Chrzest Jezusa Chrystusa, którego udzielił Mu Jan Chrzciciel w Jordanie, rozpoczynający Jego publiczną działalność, był profetyczną zapowiedzią późniejszej praktyki włączenia do wspólnoty nowego Ludu Bożego każdego wyznawcy przez sakrament chrztu. Papież Franciszek – komentując chrzest Jezusa opisany przez ewangelistę Mateusza z okazji rozważania przed modlitwą Anioł Pański w dniu Chrztu Pańskiego – zauważył: „Ewangelista opisuje dialog między Jezusem, który prosi o chrzest, a Janem Chrzcicielem, który chce Mu odmówić i zauważa: «To ja potrzebuję chrztu od Ciebie, a Ty przychodzisz do mnie?» (w. 14). Ta decyzja Jezusa zaskakuje Chrzciciela – w istocie Mesjasz

nie potrzebuje być oczyszczony; to On jest Tym, który oczyszcza. Ale Bóg jest Świętym, Jego drogi nie są naszymi drogami, a Jezus jest Drogą Boga, drogą nieprzewidywalną”¹. I chociaż zachowanie Jezusa wzbudziło podziw i sprzeciw Jana Chrzciciela, to jednak udzielił on chrztu Chrystusowi. Historyczność Chrztu Pańskiego potwierdza pierwotna katecheza apostolska (Dz 1,5.22; 10,37; 11,6; 13,24-25; 18,25; 19,3-4)². Polecenie dane uczniom przez Chrystusa zmartwychwstałego, aby w imię Trójcy udzielali chrztu, poświęcają Ewangelie (Mk 16,16; Mt 28,18-19). Ewangelista Marek podkreślił, że chrzest – podobnie jak wiara – konieczny jest do zbawienia. Mateusz uwypuklił źródło ustanowienia chrztu, którym jest powszechna i nieograniczona władza Jezusa, obejmująca niebo i ziemię. Słowa Chrystusa: „(...) idźcie i czyńcie uczniami wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” oraz „uczcie je zachowywać wszystko” (Mt 28,18-20) oznaczają, że przez chrzest w Trójcy Świętej i przez zachowanie nauki Chrystusa człowiek łączy się i zostaje ofiarowany Bogu, konsekrowany i włączony w życie Boże³. Papież Franciszek zwraca uwagę na ten skutek, tłumacząc: „Mesjasz prosi o chrzest, żeby się wypełniło wszystko, co sprawiedliwe, żeby się urzeczywistnił plan Ojca, do czego drogą jest posłuszeństwo synowskie i solidarność z człowiekiem słabym i grzesznym. Jest to droga pokory i całkowitej bliskości Boga względem swoich dzieci (por. Mt 3,15)”⁴.

Papież Franciszek w encyklice *Laudato si'* podkreśla godność osoby ludzkiej, obdarowanej życiem w celu poznania Boga, a chrzest jest jego początkiem. Człowiek, kierując się łaską chrztu, został ukierunkowany na doświadczenie komunii z Bogiem, która swój pierwszy wyraz znalazła w akcie stworzenia. Papież Franciszek w tejże encyklice napisał: „W pierwszym opisie stwórczego dzieła w Księdze Rodzaju Boży plan obejmuje stworzenie ludzkości. Po stworzeniu mężczyzny i kobiety mowa jest, iż «Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre» (Rdz 1,31). Biblia naucza, że każdy człowiek stworzony z miłości na Boży obraz i podobieństwo (Rdz 1,26) ukazuje ogromną godność. (...) Szczególna miłość Stwórcy wobec każdej istoty ludzkiej «obdarza ją nieskończoną

¹ Papież Franciszek, *Chrzest to dar łaski i wezwanie do naśladowania Chrystusa*, rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański” 12 stycznia 2020, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/modlitwy/ap_12012020.html [dostęp: 18.04.2024].

² H. Witczyk, *Nowy słownik teologii biblijnej*, Kielce 2017, s. 143.

³ Tamże, s. 140.

⁴ Papież Franciszek, *Chrzest to dar łaski i wezwanie do naśladowania Chrystusa*, rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański” 12 stycznia 2020, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/modlitwy/ap_12012020.html [dostęp: 18.04.2024].

godnością». Każdy jest chciany, każdy jest kochany, każdy jest niezbędny»⁵. Ten utracony po grzechu pierwotnym przez człowieka obraz nie pozbawił go podobieństwa do Boga, jednak odrodzenie duchowe i moc chrztu stały się możliwe wyłącznie dzięki Chrystusowi, Synowi Bożemu, który przyszedł na świat, aby człowieka i świat zbawić. Papież Franciszek zwrócił uwagę, że w Nowym Testamencie został On ukazany jako zmartwychwstały i chwalebny, obecny i powszechnie panujący nad całym stworzeniem. „Zechciał bowiem [Bóg], aby w Nim zamieszkała cała Pełnia i aby przez Niego znów pojednać wszystko ze sobą: przez Niego – i to, co na ziemi, i to, co w niebiosach, wprowadziwszy pokój przez krew Jego krzyża» (Kol 1,19-20). (...) Chrystus ukierunkowuje ku pełni, wypełnionej Jego jaśniejącą obecnością” (LS 100)⁶.

Nowy Testament mówi nam nie tylko o Jezusie żyjącym na ziemi i Jego tak bardzo konkretnej i serdecznej relacji ze światem, nie tylko o Jezusie zmartwychwstałym, ale przynosi na koniec czasów, kiedy Syn przekaze Ojcu wszystkie rzeczy, a „Bóg będzie wszystkim we wszystkich” (1 Kor 15,28). Tak więc stworzenia tego świata ukazują się już nie jako rzeczywistości czysto naturalne, ponieważ Zmartwychwstały tajemniczo je otacza i ukierunkowuje ku pełni. Te same dzikie kwiaty i ptaki, które podziwiał swymi ludzkimi oczami, są obecnie wypełnione Jego jaśniejącą obecnością⁷. Konieczna jest troska o dbałość relacji z Bogiem, zapoczątkowana sakramentalnie w chrzcie św., gdyż, posiadając niezatartą pieczęć sakramentu chrztu oraz misji chrześcijańskiej, zakotwiczonej w życiu wewnętrznym, duchowym, ale także w pracy i współpracy z lokalną wspólnotą chrześcijańską, wierzący ochrzczony na nowo buduje i odkrywa egzystencjalne dobro.

Chrzest wyraża oczyszczenie z grzechów, a następnie – wskutek otrzymania przez Apostołów polecenia misyjnego od zmartwychwstałego Chrystusa – obwód oraz sakrament chrześcijańskiej inicjacji dokonuje obmycia ze skutków grzechu pierwotnego, udziela życia dziecka Bożego oraz włącza w śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Papież Franciszek zauważa: „Jest to obmycie odradzające i oświecające. Odradzające, ponieważ dokonuje tego zrodzenia z wody i z Ducha, bez którego nikt nie może wejść do królestwa niebieskiego (por. J 3,5). Oświecające, gdyż przez chrzest osoba ludzka wypełniona

⁵ Papież Franciszek, *Laudato si'* (dalej: LS) nr 65, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html#_ftn141 [dostęp: 14.03.2024].

⁶ LS, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html#_ftn141 [dostęp: 14.03.2024].

⁷ LS 100.

jest łaską Chrystusa, „światłością prawdziwą, która oświeca każdego człowieka” (J 1,9), i rozpraszającą ciemności grzechu”⁸.

Ojciec Święty Franciszek w swojej adhortacji *Gaudate et exsultate*, w rozdziale 15 tak określa znaczenie chrztu:

Pozwól, by łaska twego chrztu owocowała na drodze świętości. Pozwól, aby wszystko było otwarte na Boga i dlatego wybierz Jego, wybieraj Boga wciąż na nowo. Nie zniechęcaj się, ponieważ masz moc Ducha Świętego do tego, by świętość była możliwa. Ona w głębi jest owocem Ducha Świętego w twoim życiu (por. Ga 5,22-23). Kiedy odczuwasz pokusę, by zaplątać się w swoją słabość, podnieś oczy ku Ukrzyżowanemu i powiedz: „Panie, jestem biedakiem, ale Ty możesz dokonać cudu uczynienia mnie trochę lepszym”⁹.

Papież kontynuuje:

W świętym i składającym się z grzeszników Kościele znajdziesz wszystko, czego potrzebujesz, aby wzrastać ku świętości. Pan napełnił go darami ze Słowem, z sakramentami, sanktuariami, życiem wspólnot, świadectwem swoich świętych i wielopostaciowym pięknem, które pochodzi z miłości do Pana „jak oblubienica strojna w swe klejnoty” (por. Iz 61,10)¹⁰.

Rozważając istotę chrztu oraz charakter fundamentalny dla życia chrześcijańskiego, związanego z Bogiem tu na ziemi i w nadziei na życie wieczne, papież Franciszek podkreśla także, że przekaz wiary potwierdza się przez chrzest¹¹.

Po chrzcie, człowiek nazywa siebie chrześcijaninem. Papież naucza: „Ten, kto się otworzył na miłość Boga, usłyszał Jego głos i otrzymał Jego światło, nie może zatrzymać tego daru dla siebie”¹². Dlatego ochrzczony chrześcijanin, żyjąc we wspólnocie, oddziałuje na innych ludzi i bierze wraz z innymi udział w kapłaństwie powszechnym. Papież jest świadomy tego, że po chrzcie człowiek staje się członkiem wspólnoty wierzących; chrzest jest bramą poprzez którą wchodzi się do Kościoła wspólnoty. Papież podkreśla:

Nie można wierzyć samotnie. Wiara nie jest tylko indywidualnym wyborem dokonującym się we wnętrzu wierzącego, nie jest odizolowaną relacją między „ja” wiernego i „Ty” Boga, między autonomicznym podmiotem i Bogiem. Ze swej natury otwiera się ona na „my”, wydarza się zawsze we wspólnocie Kościoła. (...) Człowiek

⁸ Papież Franciszek, *Czym dla nas jest chrzest?*, katecheza Ojca Świętego Franciszka wygłoszona podczas audiencji generalnej 13 listopada 2013, <https://naszdiennik.pl/wiara-stolica-apostolska/59439,czym-dla-nas-jest-chrzest.html> [dostęp: 18. 04. 2024].

⁹ Papież Franciszek, adhortacja *Gaudate et exsultate* (dalej: GE) 15.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Por. Papież Franciszek, encyklika *Lumen Fidei* (dalej: LF) 41.

¹² LF 37.

otrzymujący wiarę odkrywa, że poszerzają się przestrzenie jego „ja” i nawiązują się nowe relacje, które wzbogacają życie¹³.

Do przekazywania pełni wiary służą specjalne środki, obejmujące całą osobę, ciało i ducha, wnętrze oraz relacje. Tymi środkami są sakramenty, sprawowane w liturgii Kościoła. Papież Franciszek przypomina, że pośród nich

przekaz wiary dokonuje się najpierw przez chrzest. Mogłoby się wydawać, że chrzest jest tylko okazją do symbolicznego wyznania wiary, pedagogicznym aktem dla osób potrzebujących obrazów i gestów, który w gruncie rzeczy można by jednak pominąć. Słowo św. Pawła na temat chrztu przypomina nam, że tak nie jest. Twierdzi on, że „przez chrzest zanurzający nas w śmierć zostaliśmy razem z Nim pogrzebani po to, abyśmy i my postępowali w nowym życiu – jak Chrystus powstał z martwych dzięki chwale Ojca” (Rz 6,4). W chrzcie stajemy się nowym stworzeniem, przybranymi synami Bożymi, uczestnikami Boskiej natury, członkami Ciała Chrystusa. Apostoł stwierdza następnie, że chrześcijanin został poddany „formie nauczania” (*typos didachés*), któremu jest posłuszny sercem (por. Rz 6,17). Człowiek otrzymuje w chrzcie kapłańską godność i naukę, którą ma wyznawać, która wymaga zaangażowania całej jego osoby i kieruje go w stronę dobra. Zostaje przeniesiony do nowego otoczenia, umieszczony w nowym środowisku¹⁴.

Chrzest zatem przypomina nam, że wiara nie jest dziełem żyjącej w izolacji jednostki, nie jest aktem, którego człowiek może dokonać, licząc tylko na własne siły, ale musi być ona przyjęta poprzez wejście do wspólnoty kościelnej, przekazującej Boży dar: nikt sam nie udziela sobie chrztu, podobnie jak nikt sam nie rodzi się do życia.

Działanie Chrystusa kapłana dotyka w chrzcie człowieka w całej rzeczywistości osobowej, przemieniając go radykalnie, sprawiając, że staje się on przybranym synem Bożym, uczestnikiem Jego Boskiej natury. Ta dynamika przemiany cechująca chrzest pomaga zrozumieć doniosłość życia opierającego się o tożsamość kapłaństwa powszechnego. Papież Franciszek powtarza podstawowe skutki przyjęcia chrztu św., przypominając wierzącym, że „struktura chrztu przedstawia go jako odrodzenie, w którym otrzymujemy nowe imię i nowe życie”¹⁵, i w ten sposób pomaga nam zrozumieć wagę chrztu. Dziecko nie jest zdolne do wolnego aktu przyjęcia wiary, nie może jeszcze samo jej wyznawać, dlatego w jego imieniu wyznają ją jego rodzice i chrzestni. Papież naucza:

Wiarę przeżywa się w obrębie wspólnoty Kościoła, jest ona wpisana we wspólne „my”. Dlatego dziecko może być wspierane przez innych, przez rodziców i chrzestnych, i może być włączone w ich wiarę, która jest wiarą Kościoła,

¹³ LF 39.

¹⁴ LF 41.

¹⁵ *Epistula Barnabae*, 11,5 [tłumaczenie własne].

symbolizuje ją światło, które ojciec zapala od paschału podczas liturgii chrzcielnej. Ta struktura chrztu uwypuszcza doniosłość współdziałania Kościoła i rodziny w przekazywaniu wiary¹⁶.

Urząd kapłański

Papież Franciszek daje klarowny obraz tego, jak wszyscy ochrzczeni sprawują kapłaństwo powszechne, włączając siebie do aktywnego w nim udziału. Papież wyróżnia kapłaństwo święceń od kapłaństwa powszechnego otrzymanego na mocy chrztu św. i naucza:

Nowy Testament przekazuje nam wczesnochrześcijańską naukę na temat kapłaństwa. Jest ona dosyć złożona. Z jednej strony posiadamy zapis ewangelii kanońicznych będący chrystocentryczną katechezą na temat zbawczego wydarzenia Jezusa Chrystusa, w tym także i Jego podejścia do kapłaństwa. Z drugiej strony w nowotestamentalnych listach znajdujemy zapis innej, także chrystocentrycznej katechezы o Jezusie Chrystusie Bogu i człowieku, który jest jedynym i prawdziwym pośrednikiem i kapłanem Nowego Przymierza¹⁷.

Co więcej – podkreśla papież Franciszek – w *Dziejach Apostolskich*, ale także w listach pasterskich oraz w *Apokalipsie św. Jana* Apostoła pojawiają się systematyczne przekazy autorów natchnionych na temat kolejnych urzędów ministerialnych pierwotnego Kościoła. Tematyka kapłaństwa nowo testamentalnego została już dogłębnie przeanalizowana w studiach z zakresu egzegezy Nowego Testamentu, historii dogmatu i historii pierwotnego chrześcijaństwa¹⁸ – dodaje.

Ważne zatem w nauczaniu Papieża jest, aby świeccy, jako poświęceni Chrystusowi i namaszczeni Duchem Świętym, zrozumieli, że w przedziwny sposób są powołani i przygotowani do tego, aby rodziły się w nich coraz obfitsze owoce Ducha. Dzieje się tak za przyczyną realizowanego przez wiernych kapłaństwa powszechnego.

Papież Franciszek przypomina i wskazuje na obowiązki, jakie przynależą każdemu ochrzczoneму w misji kapłańskiej. Obowiązek głoszenia żyjącego Jezusa spoczywa nie tylko na kapłanach i biskupach, lecz na wszystkich ochrzczonych wiernych.

Istnieją świeccy wierni, którzy usprawiedliwiają swoją bezczynność, brak dzielenia się z innymi wiarą w żyjącego zmartwychwstałego Chrystusa, uważając, że tym mają się zająć wyłącznie duchowni. Niestety, bywają nawet rodzice chrześcijańscy, którzy swój obowiązek wychowania swoich dzieci w wierze i miłości do Boga

¹⁶ LF 43.

¹⁷ D. Kasprzak, *Teologia kapłaństwa i urzędu kapłańskiego w I wieku chrześcijaństwa*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 63(2010), nr 2, s. 101.

¹⁸ Tamże.

i bliźnich przerzucają na katechetów, kapłanów. Ponieważ zapominają oni o mocy łaski otrzymanego chrztu i o nałożonym na nich przez ten sakrament obowiązku szerzenia wiary w Chrystusa i rozbudzania miłości do Niego i do bliźnich. Myślę o nas, ochrzczonych, że mamy tę moc. Czy my w to wierzymy, że wystarczy chrzest, że nie trzeba więcej, by ewangelizować? Albo spodziewamy się, że ksiądz powie, że biskup powie... A my? Wtedy łaska chrztu jest trochę nieco skryta, a my zamknęci w naszych myślach, w naszych sprawach¹⁹.

Papież przypomina, że chrześcijanin ma być wierny Duchowi Świętemu i głosić Jezusa swoim życiem, świadectwem i słowami.

Kiedy to czynimy, Kościół staje się Kościołem-Matką, rodzącą dzieci, ponieważ my, dzieci Kościoła, niesiemy to świadectwo. Kiedy jednak tego nie czynimy, Kościół staje się nie matką, ale Kościołem-niańką, troszczącą się o dziecko, żeby je uspić. Jest to Kościół w stanie uspienia. Pomyślmy o naszym chrzcie, o naszej odpowiedzialności za nasz chrzest²⁰.

Niezwykle istotne jest przesłanie i pouczenie papieskie. Chrześcijanin nie powinien i nie może poprzestać tylko na fakcie otrzymania sakramentu chrztu, ale powinien czynnie angażować się w życie Kościoła i dawać świadectwo wiary.

Jednym z fundamentalnych „narzędzi”, jakim powinien się posługiwać chrześcijanin jest modlitwa. „Prośmy Pana o łaskę, abyśmy stawali się ochrzczonymi odważnymi i pewnymi, że Duch, którego mamy w sobie, a którego otrzymaliśmy przez chrzest, ponagla nas wciąż do głoszenia Jezusa Chrystusa naszym życiem, naszym świadectwem, a także słowami”²¹.

Rola wiernych świeckich w kapłaństwie powszechnym jest wspólna wszystkim wierzącym, gdyż korzenie nowotestamentalnej kapłańskiej misji Chrystusa, którą jest uczestnictwo osobowe w Kościele, są umocowane wiarą i zaangażowaniem w głoszenie Ewangelii w swoim lokalnym środowisku. Silni wiarą i modlitwą świeccy mogą i powinni realizować misję kapłańską w społeczeństwie, w którym wiara, przyjęta i pogłębiona, staje się światłem oświecającym wszystkie relacje społeczne. Jak przypomina papież Franciszek:

W „modernizmie” starano się budować powszechne braterstwo między ludźmi, przyjmując za podstawę ich równość. Stopniowo jednak rozumieliśmy, że wspomniane braterstwo, pozbawione odniesienia do wspólnego Ojca jako swego ostatecznego fundamentu, nie potrafi się ostać. Trzeba więc powrócić do prawdziwego źródła braterstwa. (...) Wiara uczy nas dostrzegać, że w każdym człowieku jest błogosławieństwo dla mnie, że światło oblicza Bożego oświeca mnie przez oblicze brata²².

¹⁹ Papież Franciszek, homilia z 17.04.2013, https://teologia.pl/franciszek/franciszek_ewangelizacja_obowiazek_ochrzczonych [dostęp: 16.032024].

²⁰ Tamże.

²¹ Tamże.

²² LF 54.

Takie doświadczenie jest możliwe we wspólnocie ochrzczonych, której członkiem staje się wierzący na mocy sakramentu chrztu św.

Na mocy sakramentu chrztu św. można i trzeba rozważać, w jaki sposób wierzący ochrzczony praktycznie realizuje swoje kapłaństwo powszechne, jakie jest znaczenie dla osoby ochrzczonej tego wymiaru powszechności kapłaństwa w życiu doczesnym. W nauczaniu Papieża Franciszka znajdują się konkretne wskazówki dotyczące znaczenia tej jakości kapłaństwa i drogi, którą z wiarą i odwagą należy kroczyć w życiu codziennym. Podstawową misją jest udział w ofiarowaniu światu i ludziom własnych osobowych darów i umiejętności, którymi Bóg ubogacił wierzących. Przy założeniu, że członkowie laikatu sprawują swe kapłaństwo na mocy chrztu jako kapłaństwo wspólne, ważna jest wspólna troska o środowisko życia, ale przede wszystkim o umiejętne oddziaływanie na nowe pokolenia, tak aby trwając w wierze Kościoła, zachowały odpowiedzialność za świat i siebie nawzajem. Można zatem powiedzieć, że ciągła troska rodziców o wychowanie w wierze kolejnych pokoleń, z poszanowaniem wszelkich form życia, jest w swej istocie działaniem świadków i nauczycieli. Świeccy mają za zadanie na mocy sakramentu chrztu zadbać o przekaz wiary. Papież Franciszek apeluje: „Przekazywanie wiary, jaśniejącej dla wszystkich w każdym zakątku, odbywa się w czasie, z pokolenia na pokolenie”²³. Kapłaństwo wspólne, realizowane w ten właśnie sposób w przestrzeni rodzinnej, sprawia, że uformowane przez rodziców dzieci w przyszłości będą mogły świadomie, czynnie i owocnie uczestniczyć w Eucharystii, która „dopełnia wtajemniczenie chrześcijańskie”²⁴, dzięki czemu spełnią ostatecznie niezwykle ważny cel, wynikający z prowadzenia dziecka w wierze. Rodzice prowadzą dzieci do doświadczenia w wierze żywej obecności Boga w liturgii, również przez praktykowaną na co dzień pobożność.

Szczegółnej relacji z Bogiem i ludźmi doświadcza ochrzczony w liturgii, którą z wiarą powinien celebrować. Wierni ochrzczeni są zaproszeni, podobnie jak prezbiterzy i diakoni, do liturgicznego wychowania kolejnych pokoleń. Sami powinni skonfrontować się z pytaniem, doświadczając udziału w urzędzie kapłańskim Chrystusa: na ile ja sam oceniam siebie jako osobę właściwie i dojrzałe uformowaną w tej kwestii? Właściwie uformowani rodzice są bowiem nie tylko „konsekrowani do uczestniczenia w chrześcijańskim kulcie religijnym”²⁵ oraz do „żywego udziału w liturgii Kościoła”²⁶, ale przede wszystkim do spełniania kapłaństwa powszechnego „przez świadectwo świętego życia i gorliwej miłości”²⁷.

²³ LF 38.

²⁴ KKK 1322.

²⁵ *Katechizm Kościoła katolickiego* (dalej: KKK) 1277; por. KKK 11.

²⁶ KKK 10.

²⁷ KKK 1273.

Potrzeba zatem ciągłego odniesienia do kultu religijnego realizowanego przez wspólnotę, w czym niezwykle cennym narzędziem jest różnorodność form modlitwy prywatnej i sakramentalia.

Ważnym wymiarem jest uświadomienie sobie, że realizacja urzędu kapłaństwa powszechnego rozciąga się na całe życie i jest swoistym duchowym procesem. Potrzebna jest dyspozycyjność do udziału w indywidualnej formacji. Papież zachęca do świadomego, konkretnego zadawania sobie pytań.

Nie należy rozpoczynać od zastanawiania się, gdzie można by było więcej zarobić lub zdobyć więcej sławy i prestiżu społecznego, ale nie powinno się też zaczynać od zastanawiania się, jakie zadania przyniosłyby więcej przyjemności. Aby uniknąć błędów, należy zmienić perspektywę i zadać sobie pytanie: czy znam siebie samego poza moimi pozorami i odczuciami? Czy wiem, co przynosi radość mojemu sercu, a co je zasmuca? Jakie są moje mocne, a jakie słabe strony? W naturze człowieka leży rozróżnienie między przeszłością, teraźniejszością i przyszłością. Człowiek buduje teraźniejszość na przeszłości, a tym samym i przyszłość jest uwarunkowana tym, co kiedyś się działo i dzieje się teraz w chwili obecnej²⁸.

Trwanie w wierności urzędu kapłaństwa powszechnego wymaga ofiary i poświęcenia, które jest konsekwencją przyjętego przywileju „dzieciństwa Bożego” w chrzcie świętym. Taka postawa, jak przypomina papież Franciszek, to

(...) przede wszystkim uczenie się cierpliwości, będącej zdolnością, by czuć się odpowiedzialnym za innych, by nieść ich ciężary. Przeciwnieństwem cierpliwości jest obojętność, dystans, który budujemy wobec innych, by nie czuć się zaangażowanymi w ich życie²⁹.

Interpretując urząd kapłaństwa powszechnego w nauczaniu papieża Franciszka należy pamiętać, że „(...) jako ochrzczeni jesteśmy wezwani, aby celebrować miłosierdzie”³⁰. Jest to zasadnicza treść naszej wiary, którą mamy zachować w całej swej oryginalności: przed objawieniem o grzechu mamy objawienie miłości, z jaką Bóg stworzył świat i ludzi. Miłość jest pierwszym aktem, poprzez który Bóg daje siebie poznać i wychodzi nam na spotkanie. Niech zatem nasze serce będzie otwarte na ufność, że jesteśmy miłowani przez Boga. Jego miłość zawsze nas uprzedza, towarzyszy nam i pozostaje przy nas, pomimo naszego grzechu³¹. Ta forma miłości miłosiernej Boga ma być charakterystycznym rysem życia ochrzczonych.

²⁸ P. Dancak, https://www.researchgate.net/publication/348223272_Calosciowe_rozumienie_czlowieka_versus_dehumanizacja_w_komunikacji_papieza_Franciszka [dostęp: 20.03.2024].

²⁹ Tamże.

³⁰ Tamże.

³¹ Papież Franciszek, list apostolski *Misericordia et misera*, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/apost_letters/documents/papa-francesco-lettera-ap_20161120_misericordia-et-misera.html [dostęp: 25.03.2024].

Urząd prorocki

Udział w misji prorockiej Chrystusa polega na głoszeniu królestwa Bożego świadectwem życia i słowem. Wszyscy wierzący, powołani do kapłaństwa wspólnego na mocy sakramentu chrztu św., są wezwani do aktywnego, świadomego i autentycznego udziału w prorockim posłaniu Jezusa Chrystusa. Papież Franciszek w tym duchu naucza:

Ten, kto się otworzył na miłość Boga, usłyszał Jego głos i otrzymał Jego światło, nie może zatrzymać tego daru dla siebie. Skoro wiara jest słuchaniem i widzeniem, to przekazywana jest również jako słowo i jako światło. (...) Światło Jezusa jaśniej jak w zwierciadle na obliczach chrześcijan i tak się rozchodzi, i tak dociera do nas, abyśmy i my mieli udział w tym widzeniu i odzwierciedlali innym Jego światło, tak jak światło paschału, które w liturgii wielkanocnej zapala tyle innych świec. Wiara przekazywana jest, można powiedzieć, od osoby do osoby, podobnie jak płomień zapala się od innego płomienia. Chrześcijanie w swym ubóstwie sięją tak urodzajne ziarno, że staje się ono wielkim drzewem, zdolnym napełnić świat owocami³².

Zasadniczym miejscem dawania świadectwa jest rodzina żyjąca we wspólnocie lokalnego Kościoła, w parafii. W nauczaniu papieża Franciszka pojawiła się propozycja ukierunkowania świadectwa w życiu parafialnym:

Każdy ochrzczony, niezależnie od swojej funkcji w Kościele i stopnia pouczenia w swojej wierze, jest aktywnym podmiotem ewangelizacji w parafii i byłoby rzeczą niestosowną myśleć o schemacie ewangelizacji realizowanym przez kwalifikowanych pracowników, podczas gdy reszta ludu wiernego byłaby tylko odbiorcą ich działań. Nowa ewangelizacja powinna zakładać nowy protagonizm każdego z ochrzczonych. To przekonanie przybiera formę apelu skierowanego do każdego chrześcijanina, by nikt nie wyrzekł się swojego udziału w ewangelizacji, ponieważ jeśli ktoś rzeczywiście doświadczył miłości Boga, który go zbawia, nie potrzebuje wiele czasu, by zacząć Go głosić, nie może oczekiwać, aby udzielono mu wiele lekcji lub długich instrukcji. Każdy chrześcijanin jest misjonarzem w takiej mierze, w jakiej spotkał się z miłością Boga w Chrystusie Jezusie. Nie mówmy już więcej, że jesteśmy „uczniami” i „misjonarzami”, ale zawsze, że jesteśmy „uczniami-misjonarzami”³³.

W tym też celu wierzący ochrzczeni tworzący parafię są zaproszeni, aby szukać stale okazji do współorganizowania inicjatyw apostoelskich i misyjnych swojej kościelnej rodziny, aby odpowiadać na znaki czasu wypróbowanymi i nowymi formami prorockiego przepowiadania prawdy Ewangelii.

Uczeń-prorok jest osobą, którego słowa przepowiadania muszą być zawsze przeniknięte intensywnym życiem modlitwy. Dlatego papież Franciszek przypomina o potrzebie modlitwy i spotkania z Bogiem na adoracji:

³² LF 37.

³³ Adhortacja *Evangelii gaudium* (dalej: EG) 120.

Każdy z nas ma w swoim życiu – w sposób świadomy, a może czasem nie zdając sobie z tego sprawy – dobrze określony porządek rzeczy, które uważa za bardziej lub mniej ważne. Adorować Pana oznacza przyznać Mu miejsce, które Mu się należy. Adorować Pana oznacza wyznawać, wierzyć – jednak nie tylko samymi słowami – że tylko On naprawdę kieruje naszym życiem. Adorować Pana oznacza, że wobec Niego jesteśmy przekonani, że jest On jedynym Bogiem, Bogiem naszego życia, Bogiem naszej historii. Ma to konsekwencje w naszym życiu: wyzbycie się tak wielu małych i wielkich bożków, które mamy i do których się uciekamy, u których szukamy naszego bezpieczeństwa i w których często je pokładamy. Są to bożki, które często dobrze ukrywamy. Może to być ambicja, karierowiczostwo, pragnienie sukcesu, stawianie siebie w centrum, skłonność do dominowania nad innymi, roszczenie, by być wyłącznymi panami naszego życia, jakiś grzech, do którego jesteśmy przywiązani, i wiele innych³⁴.

Oto podstawowa „metoda ewangelizacji”: życie modlitewne poprzedzające każdą apostolską działalność. Jest to ważne szczególnie wtedy, gdy przepowiadanie łączy się z autentycznym świadectwem: „Ewangelię trzeba głosić i dawać o niej świadectwo”³⁵.

Skuteczne głoszenie Ewangelii dzisiejszemu człowiekowi nie dokona się inaczej, jak przez życie połączone z cierpieniem i ofiarą. Dlatego Papież odważnie o tym poucza:

(...) w różnych częściach świata są też ludzie cierpiący z powodu Ewangelii, podobnie jak Piotr i apostołowie; są ludzie, którzy oddają swoje życie, aby dochować wierności Chrystusowi, dając świadectwo za cenę krwi. Dobrze to wszyscy zapamiętajmy: nie można głosić Ewangelii Jezusa, nie dając konkretnego świadectwa życia (...). Brak spójności u wiernych i pasterzy między tym, co mówią, a tym, co czynią, między słowami a sposobem życia podważa wiarygodność Kościoła³⁶.

Papież nawiązuje także do metod głoszenia podyktowanych współczesną technologią. Jednym z wyzwań współczesnego świata jest cyfrowa technologia: „Ewolucja systemów tak zwanej «sztucznej inteligencji», (...) w sposób radykalny zmienia również informację i komunikację, a poprzez nie, pewne podstawy współżycia obywatelskiego”³⁷. Nowe technologie pozwalają na zastosowanie ich w głoszeniu Ewangelii: „Tylko mając spojrzenie duchowe, tylko odzyskując

³⁴ Tamże.

³⁵ Tamże.

³⁶ Papież Franciszek, homilia Ojca Świętego wygłoszona w III Niedzielę Wielkanocną – 14 kwietnia 2013, Bazylika św. Pawła za Murami, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/homilies/2013/documents/papa-francesco_20130414_homelia-basilica-san-paolo.html [dostęp: 29.03.2024].

³⁷ Papież Franciszek, orędzie: *Sztuczna inteligencja i mądrość serca dla komunikacji w pełni ludzkiej*, <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/communications/documents/20240124-messaggio-comunicazioni-sociali.html> [dostęp: 29.03.2024].

mądrość serca, możemy odczytać i zinterpretować nowość naszych czasów i na nowo odkryć drogę do komunikacji w pełni ludzkiej”³⁸. Ojciec Święty Franciszek widzi szansę w dobrym użyciu mediów ku realizacji misji prorockiej przez wiernych: „Media mogą na przykład sprawić, że ogromne bogactwo wiedzy stanie się dostępne i zrozumiałe, a ludzie będą mogli komunikować się w nieznanych im językach”³⁹. Papież Franciszek naucza nas:

To człowiek decyduje, czy stać się pokarmem dla algorytmów, czy też karmić swoje serce wolnością, wzrastać w mądrości. Mądrość ta dojrzewa, doceniając czas. Rośnie w przymierzu między pokoleniami, między tymi, którzy pamiętają przeszłość, a tymi, którzy mają wizję przyszłości. Tylko razem wzrasta zdolność do rozeznania, do czujności i do postrzegania rzeczy z perspektywy ich spełnienia. Aby nie utracić naszego człowieczeństwa, szukajmy Mądrości, która jest przed wszystkim (por. Syr 1,4), która zstępując przez czyste serca przygotowuje przyjaciół Boga i proroków (por. Mdr 7,27)⁴⁰.

Świat zawsze będzie poszukiwał autentycznych, odważnych i ofiarnych świadków, stąd posłannictwo prorockie podejmowane przez realizujących kapłaństwo wspólne musi być mądrze przeżywane.

Urząd królewski

Wszyscy członkowie Kościoła poprzez przyjęcie chrztu św. są wezwani do królewskiego posłannictwa. Misja królewska ma na celu poddanie świata panowaniu Boga. Ochrzczony, uczestnicząc w tej misji, winien pamiętać, że ewangeliczne królowanie wiąże się ściśle z posłuszeństwem i służbą. Służyć, znaczy królować. Papież Franciszek w homilii do młodych przypomina:

Ostatnie słowo: aby służyć. Na początku Psalmu, który odśpiewaliśmy, znajdują się następujące słowa: „Śpiewajcie Panu pieśń nową” (96[95],1). Jaka jest ta nowa pieśń? Nie chodzi o słowa ani o melodię, ale o śpiew waszego życia, pozwolenie, aby nasze życie utożsamiało się z życiem Jezusa, podzielenie Jego uczuć, Jego myśli, Jego działania. A życie Jezusa jest życiem dla innych. Jest życiem posługi. Święty Paweł, mówi: „Stałem się niewolnikiem wszystkich, aby tym liczniejsi byli ci, których pozyskam” (1 Kor 9,19). Aby głosić Jezusa, Paweł stał się „sługą wszystkich”. Ewangelizacja jest daniem osobiście świadectwa o miłości Boga, jest przewyższaniem naszych egoizmów, jest służeniem, pochylając się, żeby umywać nogi naszym braciom, tak jak to czynił Jezus. Trzy słowa: Idźcie, bez obawy, aby służyć (...). Niesienie Ewangelii jest niesieniem mocy Boga, aby wykorzenić i niszczyć zło

³⁸ Tamże.

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Tamże.

i przemoc, aby burzyć i obalać bariery egoizmu, nietolerancji i nienawiści, aby budować nowy świat⁴¹.

Papież Franciszek z okazji Światowego Dnia Młodzieży zawarł następujące przesłanie: „Jezus wkracza do Jerozolimy, aby umrzeć na krzyżu. To tutaj właśnie jaśniej to, że jest Królem zgodnie z zamysłem Boga: jego tronem królewskim jest drzewo krzyża!”⁴². Ludzka miłość służebna, zwłaszcza „zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości, pojednania i pokoju ma ostatecznie swoje źródło i swoje spełnienie w miłości objawionej nam w Chrystusie”. Miłość służebna, rozumienie jej istoty, zdaniem papieża Franciszka, wymaga akceptacji, bezinteresownego postępowania i działania. Papież wyjaśnia:

Kiedy ktoś znajduje Jezusa, jest Nim zafascynowany, zdobyty przez Niego, i z radością porzucany nasz dotychczasowy sposób życia, niekiedy jałowy i apatyczny, aby przyjąć Ewangelię, pozwolić, by kierowała nami nowa logika miłości i pokornej, bezinteresownej służby (...), aby wszyscy służyli prawdzie i w każdej sytuacji obierali ewangeliczny styl życia, który wyraża się w darze z siebie i zatroszczeniu się o człowieka ubogiego i wykluczonego. Trzeba zatroszczyć się o ubogiego i wykluczonego! Biblia jest pełna tych napomnień. Pan mówi: nie interesuje Mnie, że robicie to czy tamto, dla Mnie liczy się to, aby zatroszczyć się o sierotę, aby zatroszczyć się o wdowę, aby przyjąć wykluczonego, aby dbać o świat stworzony. To jest królestwo Boże!⁴³.

Królewskość jako owoc sakramentu chrztu św. ma owocować zdolnością udziału w kształtowaniu postawy miłości i służby. Można czynić starania o to w codziennym życiu, zwłaszcza kierując się pragnieniem realizacji cnoty miłości. Miłość, jako cnota teologalna, stanowi najwyższą postać relacji osobowych, mającą źródło w Bogu, będącym miłością absolutną. Nawet miłość własna, rozumiana przez duchowość chrześcijańską jako dostrzeżenie w sobie podobieństwa do Boga i godności Jego dziecka, ma swoje bezpośrednie odniesienie do prąźródła miłości, czyli samego Boga (por. 1 J 4,7–13). Owo Boże pochodzenie można zauważyć zwłaszcza w tej szczególnej formie miłości, jaką jest miłość ofiarna i służebna. Papież Franciszek naucza:

Jezus opowiada, że był tam człowiek poraniony, leżący przy drodze, który został napadnięty. Mijały go różne osoby, ale poszły dalej, nie zatrzymały się. Byli to ludzie pełniący ważne funkcje w społeczeństwie, którym nie zależało na dobru wspólnym. Nie potrafili stracić kilku minut na opiekę nad rannym, czy chociaż, by poszukać

⁴¹ Papież Franciszek, homilia Ojca Świętego w Rio de Janeiro – 28 lipca 2013 r., https://www.vatican.va/content/francesco/pl/homilies/2013/documents/papa-francesco_20130728_celebrazione-xxviii-gmg.html [dostęp: 29.03.2024].

⁴² Papież Franciszek, homilia Ojca Świętego – XVIII Giornata Mondiale della Gioventù, 24 marzo 2013, Piazza San Pietro, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/homilies/2013/documents/papa-francesco_20130324_palme.html [dostęp: 29.03.2024].

⁴³ Tamże.

pomocy. Jeden zatrzymał się, zbliżył się do niego, osobiście go leczył, zapłacił z własnej kieszeni i zaopiekował się nim. Przede wszystkim dał mu coś, czego tak często nam brakuje w tym pełnym pośpiechu świecie: dał mu swój czas. Z pewnością miał swoje plany jak wykorzystać ten dzień, według swych potrzeb, zobowiązań czy pragnień. Potrafił jednak odłożyć wszystko na bok wobec tego rannego i, nie znając go, uznać, że jest on godzien, by poświęcić mu czas⁴⁴.

Z kim się utożsamiasz? To pytanie jest surowe, bezpośrednie i decydujące. Do którego z nich jesteś podobny? Musimy uznać otaczającą nas pokusę obojętności wobec innych, zwłaszcza najsłabszych. Trzeba powiedzieć, że rozwinęliśmy się pod wieloma aspektami, ale jesteśmy analfabetami w towarzyszeniu, opiece i wspieraniu najsłabszych i najbardziej wrażliwych w naszych rozwiniętych społeczeństwach. Przyzwyczailiśmy się do odwracania wzroku, do przechodzenia obok, do ignorowania sytuacji, chyba że dotyczą nas bezpośrednio⁴⁵.

Istotną charakterystyką królewskości jest wrażliwość na potrzebę służby i dostrzeżenie sytuacji, w której ta służba jest potrzebna w życiu drugiego człowieka.

To, co wyróżnia chrześcijan piastujących urząd królewski, to współpraca z łaską Chrystusa i odwrócenie się od propozycji tego świata, nastawionych na egoistyczne odniesienie do życia. Dlatego Papież naucza:

Hedonistyczny konsumpcjonizm może nam wyrządzić niedźwiedzia przysługę, ponieważ, ogarnięci obsesją dobrej zabawy, w końcu nadmiernie koncentrujemy się na sobie, na naszych prawach i roszczeniach, by mieć czas wolny na korzystanie z życia. Trudno będzie nam zaangażować się i poświęcać energię na pomoc osobom, których sytuacja jest niedobra, jeśli nie będziemy pielęgnować w sobie pewnej wstrzemięźliwości, jeśli nie będziemy walczyli z tą gorączką, jaką narzuca nam społeczeństwo konsumpcyjne, by nam sprzedawać rzeczy, i która w końcu zamienia nas w biednych malkontentów, którzy chcą mieć wszystko i spróbować wszystkiego. Również konsumpcja informacji powierzchownych oraz form szybkiej i wirtualnej komunikacji może być czynnikiem oszalamiającym, który zabiera nam cały czas i odciąga nas od cierpiącego ciała braci. W tej współczesnej otchłani Ewangelia rozbrzmiewa na nowo, aby nam dać inne, zdrowsze i szczęśliwsze życie⁴⁶.

Królować to inaczej miłować. Dlatego papież przypomina:

Miłość oznacza zatem coś więcej niż tylko serię działań dobroczynnych. Działania wynikają z jedności, która coraz bardziej kieruje się ku drugiej osobie, uważanej za cenną, godną, miłą i piękną, niezależnie od jej aspektu fizycznego i moralnego. Miłość do drugiego człowieka z powodu tego, kim jest, pobudza nas do poszukiwania tego, co najlepsze dla jego życia. Jedynie pielęgnując ten sposób nawiązywania

⁴⁴ Franciszek, encyklika *Fratelli tutti* [dalej: FT] 63, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html [dostęp: 07.04.2024].

⁴⁵ FT 64.

⁴⁶ Franciszek, adhortacja *Gaudete et exsultate*, 108.

relacji, umożliwimy przyjaźń społeczną, która nikogo nie wyklucza, oraz braterstwo otwarte na wszystkich⁴⁷.

Urząd królewski jest owocem sakramentu chrztu św. Każdego, kto przyjął ten sakrament, utożsamia ze słowami papieża Franciszka: „Człowiek jest tak stworzony, że się nie spełnia, nie rozwija i nie może znaleźć swej pełni inaczej, jak tylko «przez szczerzy dar z siebie samego»”⁴⁸. Oto tajemnica prawdziwej ludzkiej egzystencji, ponieważ

życie istnieje tam, gdzie jest więź, jedność, braterstwo; i jest życiem silniejszym od śmierci, kiedy jest zbudowane na prawdziwych relacjach i więziach wierności. Przeciwnie, nie ma życia tam, gdzie człowiek uważa, że należy tylko do siebie i chce żyć jak wyspa – w tych postawach przeważa śmierć⁴⁹.

Punktem wyjścia i dojścia w realizacji misji królewskiej jest miłość.

Zakończenie

Odejście od klasycznego rozumienia istoty sakramentu chrztu św. pozbawia człowieka wierzącego sensu i celu jego egzystencji, dlatego ważne jest uświadamianie kolejnym pokoleniom treści, które chrzest św. zawiera, a które lokalizują się w potrójnej misji Chrystusa: kapłańskiej, prorockiej i królewskiej. Te trzy wymiary pokazują, jak należy łaskę chrztu św. wcielać w codzienne życie i jak należy je przeżywać, aby nabierało ono znaczenia w perspektywie zbawczej.

Papież Franciszek uwrażliwia na potrzebę wnikięcia w treści odnoszące się do rozumienia istoty sakramentu chrztu św. przez każdego wiernego Kościoła katolickiego. Podkreśla, że Chrystus przez Wcielenie, które było najodpowiedniejszym sposobem Bożej interwencji przeciwdziałającej skutkom grzechu pierwotnego, ukierunkował osobę wierzącą na udział w życiu samego Boga, którego chrzest jest pierwszym etapem. W nauczaniu papieża Franciszka zauważa się wyakcentowanie, że każdy człowiek ma dostęp do łaski chrztu św., który może przyjąć uprzednio wyznając wiarę w Boga. Wiara jest podstawą do jego przyjęcia, którą w przypadku małych dzieci wyrażają ich rodzice oraz cały Kościół. Ponadto papież Franciszek stwierdza, że sakrament chrztu składa się z wielu elementów, od przyzwania imienia Trójcy: Ojca, Syna i Ducha Świętego – gdzie ochrzczony otrzymuje synowską tożsamość, naukę, konkretną formę życia – przyjęcia sercem wiary, nawracania swego „ja” do rozwijania i ukierunkowania swego człowieczeństwa względem Boga i bliźniego poprzez

⁴⁷ FT 94.

⁴⁸ Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, 24.

⁴⁹ FT 87.

rozwijanie świadomości o udziale w potrójnej misji Chrystusa: kapłańskiej, prorockiej i królewskiej. Wszyscy członkowie Kościoła winni aktywnie w niej uczestniczyć. Na wzór jedyne go i najwyższego Kapłana, wszyscy członkowie Mistycznego Ciała powinni uświęcać całą rzeczywistość, w której uczestniczą przez przeżyty dar sakramentalny. Do świadomego korzystania z owoców sakramentu chrztu św. konieczna jest odpowiednia stała formacja oraz właściwe religijne wychowywanie do autentycznego chrześcijaństwa. Na wzór Chrystusa – Kapłana, Proroka i Króla, ochrzczeni są wezwani do czynnego dawania autentycznego świadectwa życia. Stanie się to tylko wtedy, gdy wobec zjawisk relatywizmu i sekularyzmu w świecie wszyscy zachowają wierność jedynej prawdzie Ewangelii. Naśladując Chrystusa, wierni świeccy i wyświęceni powinni odkrywać istotę swojego posłannictwa w czynnej miłości na rzecz wspólnoty i wszystkich ludzi wokół siebie. Realizacja tego zadania nie dokona się bez współpracy z łaską chrztu św. przez całe życie, która istotowo jest nasycona miłością Boga.

Chrzest to początek, inicjujący realizację posłannictwa Chrystusa w obszarze ofiary i zadośćuczynienia, głoszenia Ewangelii i świadectwa i miłości służebnej. Nie ma możliwości urzeczywistnienia potrójnej funkcji Chrystusa, jeśli nie odkryje się Jego realnej i prawdziwej obecności w życiu. Utożsamienie się z Chrystusem i Jego pragnieniami pociąga za sobą zobowiązanie do budowania wraz z Nim królestwa miłości, sprawiedliwości i pokoju dla wszystkich. Skutkiem przyjęcia sakramentu chrztu św., który jest początkiem ku wieczności jako fundament życia chrześcijańskiego oraz realizacji uczestnictwa w potrójnej misji Jezusa Chrystusa, jest świadectwo miłości do Boga i do bliźniego oraz codzienna walka ze złem tego świata i dążenie ku zjednoczeniu z Bogiem.

Słowa kluczowe: sakrament, chrzest, papież Franciszek, kapłaństwo powszechne, ochrzczony, świecki.

Bibliografia:

1. Dancak P., https://www.researchgate.net/publication/348223272_Calosciowe_rozumienie_czlowieka_versus_dehumanizacja_w_komunikacji_papieza_Franciszka [dostęp: 20.03.2024].
2. Franciszek, adhortacja apostolska *Gaudete et exultate*, Poznań 2018.
3. Franciszek, adhortacja *Evangelii gaudium*, Kraków 2014.
4. Franciszek, encyklika *Fratelli tutti*, Kraków 2020.
5. Franciszek, encyklika *Laudato si'*, Poznań 2015.
6. Franciszek, encyklika *Lumen fidei*, Poznań 2013.
7. Kasprzak D., *Teologia kapłaństwa i urzędu kapłańskiego w I wieku chrześcijaństwa*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 63(2010), nr 2.

8. Katechizm Kościoła katolickiego, Poznań 1994.
9. Papież Franciszek, *Chrzest to dar łaski i wezwanie do naśladowania Chrystusa. Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”*, 12 stycznia 2020, [w:] *Odkryjmy na nowo nasz chrzest*, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/modlitwy/ap_12012020 [dostęp: 18.04.2024].
10. Papież Franciszek, *Czym dla nas jest chrzest?* Katecheza Ojca Świętego Franciszka wygłoszona podczas audiencji generalnej 13 listopada 2013, <https://naszdzienik.pl/wiara-stolica-apostolska/59439,czym-dla-nas-jest-chrzest.html> [dostęp: 18.04.2024].
11. Papież Franciszek, *Fratelli tutti*, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html [dostęp: 07.04.2024].
12. Papież Franciszek, homilia Ojca Świętego na III Niedzielę Wielkanocną – 14 kwiecień 2013, Bazylika św. Pawła za Murami, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/homilies/2013/documents/papa-francesco_20130414_homelia-basilica-san-paolo.html [dostęp: 29.03.2024].
13. Papież Franciszek, homilia Ojca Świętego w Rio de Janeiro – 28 lipca 2013, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/homilies/2013/documents/papa-francesco_20130728_celebrazione-xxviii-gmg.html [dostęp: 29.03.2024].
14. Papież Franciszek, homilia Ojca Świętego – XVIII Giornata Mondiale della Gioventù, 24 marzec 2013, Piazza San Pietro, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/homilies/2013/documents/papa-francesco_20130324_palme.html [dostęp: 29.03.2024].
15. Papież Franciszek, homilia z 17 kwietnia 2013, https://teologia.pl/franciszek/franciszek_ewangelizacja_obowiazek_ochrzczonych [dostęp: 16.03.2024].
16. Papież Franciszek, *Laudato si'*, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html#_ftn141 [dostęp: 14.03.2024].
17. Papież Franciszek, list apostolski *Misericordia et misera*, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/apost_letters/documents/papa-francesco-lettera-ap_20161120_misericordia-et-misera.html [dostęp: 25.03.2024].
18. Papież Franciszek, orędzie: *Sztuczna inteligencja i mądrość serca dla komunikacji w pełni ludzkiej*, <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/communications/documents/20240124-messaggio-comunicazioni-sociali.html> [dostęp: 29.03.2024].
19. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen Gentium*, [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, Poznań 2002, s. 104-166.
20. Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, Poznań 2002, s. 526-606.
21. Witczyk H., *Nowy słownik teologii biblijnej*, Lublin 2017.